

İzmir'in Yunan işgali faciasınının 100 ncü yılı

“YÜZ YILLIK MATEM”

“SONSUZ İRADE”

15 Mayıs 1919-15 Mayıs 2019

Kurtuluş Savaşımıza Sanatıyla

Katkıda Bulunan

İtalyan ressam

Vittorio PISANI

Celal ÖCAL

İzmir'in yaşadığı en büyük insanlık faciası olan 15 Mayıs 1919 günü gerçekleşen Yunan işgali ve sonrasındaki gelişmeleri

İzmir'in Yunan askerlerince işgali olayı yakından temasta bulunduğum milleti ve orduyu tasarlaması ve anlatılması imkânsız ölçüde kan ağlatmıştır.

Ne millet ve ne ordu varlığına karşı yapılan bu haksız saldırıyı sindirmeyecek ve kabul etmeyecektir.

20 Mayıs 1919

Yunanlılara gelince, İzmir'in işgali sırasında öyle cinayetler işlenmiştir ki, Yunanistan'ın müttefiki İtilaf devletleri tarafından tescil edilmiş bulunan "İtilaf Devletleri Tahkikat Komisyonları üyeleri bile 1919 sonbaharında bu vilayeti baştanbaşa kat ettikten sonra hazırladıkları raporda, Yunan makamları aleyhinde son derece ağır tenkitlerde bulunmuşlardır.

Yunanlıların işgal ettiği diğer bölgelerde her yaş ve cinsiyetten on binlerce Türk katledilmiştir."

sözleriyle Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK anlatır.

İzmir'in Yunan işgali faciası ayak seslerini Mondros Mütarekesinin imzalanmasından (30 Ekim 1918) 6 gün sonra, 6 Kasım 1918 günü duyurur.

İzmir limanına gelen İngiliz M 29 Monitör gemisi, şehirdeki Rum azınlık tarafından Yunan bayraklarıyla karşılanır, İzmir de yer yerinden oynar. İrili ufaklı bütün kiliselerin çanları çalar, fabrikaların ,limandaki vapurların düdükları sinir bozucu bir biçimde, durmadan öter.

Şehrin Rumların oturduğu kesimler Frenk Mahallesi, Birinci ve İkinci Kordon'lar, Liman ve Pasaport, mavi beyaz bayraklarla Venizelos'un resimleriyle süslenir.

Gavur İzmir coşar,kabına sığamaz.

Türk mahallelerinde ise ölüm sessizliği vardır.

Bir Türk şehrinde yabancı bir geminin, yabancı bir bayrakla karşılanması kabul edilecek bir şey değildir.

İzmir yönetimi de acizlik içindedir.

.15 Kasım 1918 günü bir Fransız torpil arama gemisi,

.birkaç gün sonra bir İtalyan zıhlısı,

. 24 Aralık 1918 günü Yunan Leon savaş gemisi

İzmir'e gelir aynı manzara tekrarlanır.Yunan kulübünde

Rumlar tarafından gemi kumandanına ziyafet verilir.

İzmir de tedhiş ilerler polis ve kolluk güçlerine saldırılar başlar. Şehit polislerin sayısı artar.

Rum ve yabancıların nüfus sayısı Türkler den fazladır.

*** Ancak bu gelişmeleri , Türkler gibi endişeyle izleyen yabancılar da vardır. Bunlardan biri de İtalyan Güzel Sanatlar Okulu Müdürü Spiridione PISANI ailesidir.**

Eři Melpomene, Leda ve Vittorio adlında çocuklarıyla 1906 yılında İzmir'e gelmişti.

*** Vittorio Pisani İzmir de geçirdiği on  yıl içinde Türkçe đrenmiř, Türklerden de arkadaş edinmiş belki de bir Türk kızını sevmişti.**

İzmir deki işbirlikçi kesimin yaptıkları 15 Mayıs 1919 günü Yunan askerlerinin İzmir'e çıkmasıyla zirveye ulaştı. Yirmi yaşında ki İtalyan genci VITTORIO PISANI Yunan askerlerinin halka soykırım yaptığını gördü.

Vittorio'nun İzmir'in işgali döneminde gördükleri yaşadıkları gönlünde hafızasında iz bıraktı.

Sevdiklerine yapılanlara karşı çaresiz bir durumda kalması ,onu derinden yaralamıştı.

Soykırıma dönüşen Yunan işgali ,Ege bölgesine genişlemiş ,Türk halkını doğduğu , yaşadığı toprakları terk etmek zorunda bırakmıştı .

Yunan mezalimi Avrupa basınına yansıyınca Paris Barış Konferansı ; Beynelminel Tahkik Heyeti oluşturulması ve olayların yerinde incelenmesi kararını aldı.

Amiral Bristol başkanlığında İngiliz, Fransız, İtalyan askerlerinden oluşan bir heyet, İzmir'e geldi . Ege bölgesini dolaştı ,halkın şikayetlerini dinledi. Türk milletinin haklı, Yunanlıların masum halka mezalim uyguladığı yönünde bir rapor hazırladı . Bu rapora rağmen Yunan işgali genişleyerek devam etti.Venizelos raporun Batı basınında yer almasını engelledi.

Türk Milli mücadelesini Avrupa kamuoyuna
tanıtma yönünde bir kitap hazırlığı içinde
olan Mısırlı Prenses Kadriye HÜSEYİN

12 Mayıs 1921 de, Türkiye ye gelmişti
ATATÜRK le, T.B.M.M üyeleriyle görüştü,
Anadolu'yu dolaştı.

Kadriye Hüseyin ,Vittorio PISANI'nin
İzmir'in Yunan işgali faciasının canlı tanığı
olduğunu da öğrenmişti. Pisani den
hazırlamakta olduğu kitap için resim
çizmesini rica etti.

Vittorio Pisani'nin çizdiği Kurtuluş savaşımızın
sanat belgesi on tablodan oluşan koleksiyon

ANADOLU'DAKİ YUNANLI EHL-İ SALİP SEFERİNİ GÖZLERİYLE GÖREN

RESSAM PISANI'NİN HARB ALBÜMÜNDEN SULU BOYA RESİMLER

Bu cümle İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali sırasında Beyne'l Müttefikin Tahkikat Heyetinin raporundan iktibas edilmiştir. İşgal medeniyet getirici bir gayretin icrasından uzaklaşarak derhal bir fetih ve Ehl-i Salip seferi manzarası iktibas etmiştir.

Başlığı ile

**Kadriye HÜSEYİN'in 1921 yılında Roma da
Fransızca olarak yayımladığı**

“Lettres d'Angora la Sainte”

***MUKADDES ANKARADAN MEKTUPLAR**

Eserinde yer aldı.

**LETTERES D'ANGORA LA SAINTE
AVRIL-JUIN 1921
KADRIA HUSSEIN**

ROME

IMRIMERIE EDITRICE "ITALIA"

ATATÜRK Türkçeye çevrilmesini istediği bu eser ancak 1987 yılında yayımlanır !..

MUKADDES ANKARA'DAN

MEKTUPLAR

KADRIYE HÜSEYİN

Çeviren

Cemile Necmeddin SAHİR SILAN

TC KÜLTÜR BAKANLIĞI

1987

*Fotoğraf çekme imkanının olmadığı o günün ortamında ,Pisani'nin resimleri görüntü malzemesi olarak çok önemli bir hizmeti yerine getirdi. Beynelminel Tahkik Heyetinin raporunun da kanıtı oldu.

Kadriye HÜSEYİN'in eseri
“Lettres d'Angora la Sainte”

*MUKADDES ANKARADAN MEKTUPLAR
Harb döneminde haklı mücadelemizi Avrupa kamuoyuna tanıtan eser oldu.

15 Mayıs 1919 günü İzmir'e çıkan Yunan ordusu İzmir'deki

Rumların dini lideri, İzmir Metropolitleri papaz Hrisostomos tarafından da karşılanır. Papaz etekleri uçuşa uçuşa gelir , diz çöker ,önce işgal komutanının çizmesini sonra Yunan bayrağını öptü.

Elindeki haçı havaya kaldırdı, Yunan işgal ordusunu takdis eder sonra da askerlere hitaben meşhur vaazını verdi.

Evlatlarım... Elen çocukları... Bugün, İsa'nın en büyük mucizesini göstermiş oluyorsunuz. Bu uğurda, ne kadar Türk kanı döküp içerseniz, o kadar sevaba girmiş olacaksınız... Ben de bir bardak Türk kanı içmekle, onlara olan kin ve nefretimi teskin etmiş olacağım... Bütün azizler arkanızda... Hadi buyrun!

Yılmaz ÖZDİL Hürriyet

Vittorio Pisanı bu olayın da şahididir. Patris vapurundan inen askerlerinin metropolit Hrisostomos tarafından karşılanmasını ,papazın Yunan askerlerini Türk soykırımına yönlendirmesini ve öldürülen insanımızın ayaklarından sürüklenerek denize atıldığını gördü ve gördüklerini tablosunda çizdi.

Yunan askerlerinin İzmir'de karaya çıkması, sivil halka Kordon boyunca tecavüz etmesi

Tarihi kaynaklar İzmir'imizin işgal edildiği 15 Mayıs 1919 günü İlk kurşun'un atılmasından sonra Konak Meydanınının karıştığını ve Yunan askerlerinin sivil halka yalın ateş açtığını, ilk anda çok büyük kayıp verdiğimizizi, bu katliam devam ederken Allah'ın hikmeti ani bir sağanak yağmurun başladığını Yunan askerlerinin ıslanmamak için ateş kestğini yoksa insan kaybımızın çok daha fazla olacağını yazmaktadır. Görmeyenlerin bilemeyeceği bu ince detay olan yağmur figürünü işlediği bu tablo Vittorio Pisani'nin olaylara şahit olduğunun da delilidir.

Yunan askerlerinin İzmir Hükümet Konağı ve Sarıklısa önünde giriştiği hücum

Pısanı ailesi Türk dostudur. Vittorio'nun annesi Melpomene Yunan asıllı olmasına rağmen onların da evleri Yunan askerleri tarafından talan edilir. Pısanı ailesi üzerlerindeki elbiselerle İzmir'i terketmek zorunda kalır.

Bir Türk evinin talan edilmesi

Yunan vahşeti bir Türk köyünün yağmalanması.

Yunan vahşeti karşısında zorunlu göç.

Bir camii avlusunda Hilal-i Ahmer'in muhacirlere yaptığı yardım.

**Vittorio Pisanı İtalya da İstiklal savaşımızızı
dikkatle izliyordu.**

**Kadriye Hüseeyinden aldığı bilgilerle
Kurtuluş Savaşımızızın sanat belgesi
koleksiyonu tamamladı.**

Türk Milli mücadelesinin başlaması.

Yaralı bir zeybeğe yapılan yardım.

Zaferin kazanıldığı sırada düşmanı silip süpüren Türk Süvarilerinin hücumu

Zafer Allah'tan gelir. I.Inönü muharebesi Türk karşı hücumu.

Verilen büyük mücadele ile nihayet
9 Eylül 1922 tarihine ulaşılr .
Türk Ordusu'nun İzmir'e girmesinin
ardından Gazi Mustafa KEMAL
kurtuluş beyannamesini yayımlar.

BÜYÜK ve ASİL TÜRK MİLLETİ

Ordularımız 9 Eylül 1922 sabahı İzmir'imizi ve yine 9 Eylül 1922 akşamı Bursa'mızı muzafferan kurtardılar.

Akdeniz askerlerimizin zafer nameleriyle dalgalanıyor.

Asya imparatorluğuna yeltenen küstah düşmanın muharebe meydanlarına gelmek cesaretinde bulunan ordu komutanları ile komuta heyetleri ,günlerden beri , Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetlerinin harb esiri bulunuyorlar.

Düşmanın Başkomutan tayin ettiği General Trikopis

Birçok gece ve gündüz ümitsiz muharebeler den ve her kurtuluş çaresini tecrübe ettikten sonra , nihayet mahiyetindeki generaller, erkani harbiye ve komuta ettiği ordunun elinde kalabilen mevcudu ile teslim oldu.

Eğer Yunan Kralı da bugün esirlerimiz arasında bulunmuyor ise bu hükümlerinin şiarı esasen yalnız milletlerin safalarına iştirak etmek olduğundan muharebe meydanlarının felaketli günlerinde onların saraylarından başka bir şey düşünmemek tabiatlarındandır. Garp fabrikalarının çelik zıhları ile kaplanan muazzam Yunan orduları artık Anadolu dağlarında zabitleri tarafından terkedilmiş zavallı sürüler çinayetlerinden ürkererek kudurmuş kütleler ve

ağaç diplerinde kalmış dermansız yaralılarından ibaret kaldı. Düşman ordularınının harb malzeme lerinin hemen hemen üçte ikisi itibariyle topraklarımız dadır. Düşman esirlerinden başka insan zaiyatının yüz binden ne kadar fazla olduğunu tayin etmek zordur. Fakat resmi salahiyet ile milletimize açıklarım ki ,bizim insan zaiyatımız dörtte üçü hafif yaralı olmak üzere onbin nüfusa bağlı olmaktadır.

Büyük Türk Milleti ! Ordularımızın kabiliyet ve kudreti düşmanlarımıza dehşet dostlarımıza emniyet verecek bir kemal ile tezahür etti. Millet orduları on dört gün zarfında büyük bir düşman ordusunu imha ettiler.

Dört yüz kilometrelik fasılasız bir takip yaptılar.
Anadolu daki bütün işgal edilmiş topraklarımızı geri
aldılar.

Bu büyük zafer münhasıran senin eserindir.Çünkü
İzmir'imizi siyasi ihtiras neticesinde adeta memnunane
düşmana teslim eden heyetlerle milletin hiçbir
münasebeti yok idi. Bursa'mızı istila eden Yunan
kuvvetleri ise ancak imparatorluğun askeri teşkilatı ile
her işte birlikte hareket ederek muvaffak olmuşlardır.

Vatanın kurtuluşu milletin rey ve iradesi kendi
mukadderatı üzerinde kayıtsız şartsız hakim olduğu
zamandan başlamış ve ancak milletin vicdanından doğan
ordularla müsbet ve kati neticelere ermiştir.

Büyük ve Necip Türk Milleti !

**Anadolunun kurtuluş zaferini tebrik ederken
sana İzmir'den, Bursa'dan Akdeniz ufuklarından
ordularının selamını da takdim ediyorum.**

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi

Başkomutan

Mustafa KEMAL

Vittorio PISANI -Roma 1960

Askeri Müze Müdürü

P.Kd.Albay Şerif YARGIÇ'a

gönderdiği mektupda

.....

İzmir de annem, babam, kardeşlerimle on beş yıl yaşadıktan sonra İzmir'in Yunanlılar tarafından işgaline tanık oldum ve Türkiye den ayrılıp İtalya ya gitmek zorunda kaldım.

Vittorio PISANI

yazmıştır.

Vittorio Pisanı'nın

“Kurtuluş Savaşımızın Sanat Belgesi”
özelliğindeki on tablosundan oluşan
koleksiyon

Istanbul Büyükşehir Belediyesine
ait olup

Istanbul Şişli deki

Atatürk'ün Müze olarak muhafaza edilen
evinin üst katında sergilenmektedir.

Vittorio Pisani'yi Türk Milletine sanatıyla yaptığı örnek hizmetlerini saygı ve rahmetle anıyoruz.

Milli Mücadele'nin 100 ncü yılı kutlama programına İzmir'in 100 yıl önce yaşadığı büyük facianın dahil edilmemesi görmezden gelinmesi yaralayıcı olmuştur.

Bu çalışma Türk Dünyası Kültür ve İnsan Hakları Derneğinin 15 Mayıs 2019 İzmir'in Yunan işgali faciasınının 100.yılı hatırasına ATATÜRK'ün şahsında verdiğimiz mücadeleye saygı armağanıdır.

Atatürk'ün Samsun'a çıkmasının 90.yıl dönümü hatırası
örnek bir çalışma Varol GÖKDAMAR'ın
MÜCADELEYE HAZIR TÜRK MİLLETİ tablosu

